

KÖZVÉLEMÉNY.

POLITIKAI TARTALMU LAP.

Megjelen minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak:		Szerkesztőség és kiadóhivatal:		Hirdetések jutányos árért közöltetnek.	
Egész évre	6 frt — kr.	Győrött, Deák Ferencz-utca 8. szám,		Nyilttéri közleményekért petisorsonként 5 kr. és 30 kr	
Fél évre	3 frt — kr.	hova a lap szellemi részét illető közlemények, valamint az előfizetési		bélyegdíj fizetendő.	
Negyed évre	1 frt 50 kr.	pénzek és hirdetések küldendők.		Kéziratok nem adatnak vissza.	
Egyes szám ára: 5 kr.		Hirdetéseket elfogad Nitsmann J. ur papirkereskedése és könyvnyomdája is.			

M. t. olvasóinkhoz!

Győr, 1893. július 1.

Midőn ez évi ápril 13-án csekély tehetőségünkkel katolikus szent vallásunkat érdeklő események ismertetése, megvilágítása, ezek körül teendőinknek megjelölése, irányítása szolgálatában a sajtó terére léptünk, és a „Közvélemény“ első számát buzgalmunkban szívünk egész bátorságával a nagy közönség kezeibe bocsátottuk:

Tettük ezt azon reményben, hogy körültekintő, ellenőrző, némileg uttörő munkásságunkat egészen igénybe vevő tevékenységünk által összetartásunkat, zavartalan egyetértésünket előmozdítani képesek leendünk.

Tudjuk azt, hogy az Ur utjai ellenében felburjánzó töménytelen akadálylál kell megküzdenünk, de biztunk abban, hogy az egygyé tömörülés jótékony ügyekezete lépéseinket pártfogóan fogja támogatni.

Még néhány nap, és küzdelmes létünk első negyede betelik, és hisszük, hogy eredménytelen munkásságunk magvetését, sarjadását, erősbülését a nyilvános életben észlelni, figyelemmel kísérelhetni szerencsések leszünk.

Ezredéves multunk tényleges erősségé-

nek felismertéseért való küzdelmünkben a jelennek szírtként meredező közönbösségét kell szétosztalnunk, hogy közönségünkben az érdekegység érzetét felkölthessük; és habár a részvétlenség dermesztő ridegsége kíséri is néha utunkat, sőt habár az életre ébredés miatt gerjedő irigység forró láza vigyorog is néhol elibénk, — de mi rendíthetlenség maradunk elszántságunkban.

Sajnosan tapasztaljuk, hogy a lét chaotikus bonyodalmában hitsorsosaink nagyrésze kolibri szerepet játszik, mely dalolva reszketve repül az őt felfalók boa szájüregébe; és e szerencsétlenség felvilágosultságot szenvedve nem akarnak haladni az örök igazságokból fakadó szent vallásunk tanai által kijelelt ösvényen, és valóban tudatlanságuk elfogultságában az általuk csak felületesen ismert közmívelődéssel meg nem egyeztethetőnek vélik hitelveink megvallását, hűséges gyakorlását, jogos védelmét.

A mindennapi élet harcában e zöm ellen, mely mint áttörhetetlen látszó szírt magasul utainkon, kell küzdenünk, — és teljes reményünk, hogy a sajtó folytonos működésével szavainkat a hitvédelem egész melegeivel a rideg keblekhez juttatva, a legyőzhetetlen gáton keresztül hatolhatunk, ebben

nem ismerünk fáradságot, nem lankadunk az örök igazság diadalának hirdetésében.

Zászlót ragadtunk kezünkbe, hogy a lét és élni akarás erős érzetével és elszántsággal lobogtassuk azt, melyen az összetartásunkat sérthetlenségünket biztosító eszme a katolikus önkormányzat létesítésére való törekvés ragyog.

Mert meg vagyunk győződve, miképen hitünk érdekeinek védelméért való küzdelemben a magyar katolikusok közönségének a maga összességében kell résztvenni és elszánt akarattá tömörülve harcolni egy szívvel egy lélekkel összeforttan szent vallásunk sérthetlenségeért, jogai, tulajdona megoltalmazásáért.

A mivel sem törődés éjje oszladozik, és bármily sötétség boruljon is reánk, biztat annak tudata, hogy az éjfélhez közelebb a hajnal hasadása, mint az est alkonyához.

És védelmünk utjain látjuk, megismerjük a fénylő csillagot, mely tündöklésével a felvirradáshoz vezet, azért a mindenható határtalan kegyébe bizva,

„Közvélemény“ című, magyarországi keresztény katolikus vallásunk érdekei védelmében megindult politikai lapunkra a folyó 1893. évi július 1-től új előfizetést nyitunk: egész évre 6 frt — kr.

FÁRCZA.

Emléklapba.

Ha szemeid tűzvillama
Élegeti lelkemet,
Ne maradj gyilkos, leánya!
Támaszsa fel azt szerelmed.

Vallomás.

Titkos bú epesztí szívem,
Lassan hervaszt e kin, — sejttem!
Szemeidbe néztem lányka,
Titkos búmnak ez az oka.
Ah! mert lángra gyult szívemnek,
Soha sem mondom: „szeretlek!“

IX.

A római pápák szereplése a magyar történelemben.

(T. I.)

(Folyt. és vége.)

Anconában — mint a történelem róla megjegyzi — a paron, habár folytonosan betegeskedett, személyesen rendezte a hajókat; azonban a fejedelemek hanyagsága megtörte őt. Mátyás levelei

már nem találták életben a szeretet apostolát, kinek utolsó gondolata is a kereszténység és a magyarság üdve volt, a ki végrendeletében is Mátyásra gondolt, mikor neki 40000 aranyat hagyományozott.¹⁾

Az új pápa, II. Pál, trónra lépte után azonnal küld neki 7500 aranyat. Azonban sokkal nagyobbak és meglepőbbek ama sikerek, a melyeket Mátyás északon és nyugaton aratott a pápák közreműködése folytán. Valamint a török délen pogány vakbuzgósággal, ugy a cseh testvérek, eretnek szívóssággal dultak-fultak a kath. egyház ellen; a cseh rablók mindig nagyobb vakmerőséggel pusztították a nyugati széleket. A hitehagyott prágai érsek helyett a pápa meghagyásából Podjebrád Ágoston győri püspök koronázta meg, Podjebrád titokban a husszitákhoz szított, azért a pápa követe szemére vetette, hogy megszegte a magyar püspököknek tett esküt. Podjebrád büszkén válaszolt, mindig konokabbá lön, ugy, hogy a pápával teljesen meghasonlott. A pápa most minden reményét Mátyásba vetette, és fölszólitotta őt: Hajlandó-e az egyház ellenét, ha a szükség megkívánná; fegyverrel is engedelmességre szorítani. A bátorlelkű és lángeszű ifjú király tudta, hogy igen kényes ügybe, kemény fába vágja fej-

széjét; tudta, hogy Fridrik esaszárt ez újabb mellőzés, hogy a pápa nem neki adta az egyház zászlóját, mód nélkül bántja, és hogy a sértést rajta boszulja meg; de míg egyrészt örömmel ragadta meg az alkalmat, másrészt nem felejtette meg el Podjebrád börtönét sem, sem a Fridrik okozta háborgatásokat és mivel ő egyedül ismerte a magyart, a ki kardját alatta a törökön már fényesen kifente, megakarta mutatni, hogy „szóra figyel, tette indul a magyar!“ — Azért, mint egykor Nagy Lajos, kezébe ragadta az egyház zászlaját, hogy a kereszt alatt csodákat műveljen, — és lelkesen fölkiált: „Minthogy én magamat országgal együtt a római egyháznak és szentségének egyszer följajánlottam, sem az Istennek e földön helytartója, sem maga Isten nem parancsolhat nekem olyan nehezre, oly veszélyesre, a mit elvállalni szentnek, üdvösnek nem tartanék, mit félelem nélkül meg nem kísértenék, kivált midőn a kath. hit megszilárdítása és a hitetlenek árusításainak megfenyítése forog szóban. Akár a csehek, akár a törökök ellen van tehát szükség, készen áll Mátyás és vele Magyarország.“¹⁾

Igy vetett végett a pápai követtel, Carjaválla oldalán, a csehek rablásainak, így szerezte meg rövid idő alatt Cseh- és Morvaország és Szilézia

¹⁾ Campanus: Vita Pii II.

¹⁾ Epist Math. Corv.

félévre 3 frt — kr.
negyedévre 1 frt 50 kr.
eddig előfizetőinknek lapunkat e hó 13-áig küldjük.

És midőn lapunk fennállhatása érdekében egész őszinte bizalommal lépünk a mélyen tisztelt nagy közönség elé, kérve előfizetéseik által kegyes pártfogását, — kötelességünk a t. közönség szives tudomására hozni, miképen lapunk, belterjességének szilárdításáért alólírott Hahnekamp György győri papnövelde igazgatója lapvezérlete alatt az alólírott eddigi felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos, ugy a szintén alólírott Sankovics Bertalan révfalusi plebános szerkesztése által erősbulve fog megjelenni.

Az előfizetési díjakat kérjük kiadóhivatalunkhoz „Győr, Deák-utca 8. sz. a.” küldeni, s egyuttal felkérjük azon tisztelt ügybarátainkat, kik lapunkat első számától maig megtartani szivesek valának, hogy az első évnegyedre lejárt 1 frt 50 kr. előfizetési díjat ugyan kiadóhivatalunkhoz mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Győrött, 1893. évi július 1-én.

HAHNEKAMP GYÖRGY,
lapvezér.

KRISZTINKOVICH EDE, **SANKOVICS BERTALAN,**
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos. szerkesztő.

Fiume város látogatóba megy Debreczenbe A magyar tengerparti város ölelkezik az ország egyik legmagyarabb városával. Mintegy háromszáz főre menő előkelő társaság indul Fiuméből, hogy ismeretséget kössön a magyar alföld népével. Vezető Giotta a podesta, meg Gelletich Miklós alpolgármester és csatlakoznak az előkelő hölgyek az alpolgármester nejeinek vezetése alatt.

Koszorut visznek a debreczeni honvédelmekre, meg Csokonai Vitéz Mihály szobrára, utjokból visszatérten megkoszorúzzák gróf Batthyány Lajos sírját. E három programmpont eléggé jellemzi szándékok nemességét, testvéresülő törekvésüket. Isten hozza őket!

koronáját, így alázta meg a ravasz császárt, vette el tőle Ausztriát. II. Pál után IV. Sixtus újra neki ítélte oda az országokat, a lengyel királyt és a császárt eltiltotta utjából, sőt egyházi átokkal fenyegette a cseh és morva rendeket, ha Mátyást elismerni vonakodnak.¹⁾

Azután még mily tetemes anyagi erővel segítették őt a pápák?! 1468-ban Roborella követ a moldvai táborozás után 50000 aranyat hoz neki, 1465—1466-ig 200000 aranyat küldtek neki a pápától, 1471-ben 18000 aranyat; 1476-ik évben a szultán ellen IV. Sixtus minden évre 93000 aranyat ígér és a háboru alatt minden évben le is fizeti; II. Mohamed megveretése után 200000 aranyat, 1481-ben 50000 aranyat.²⁾

Ezeken kívül több dicsérő levél írt neki; 1471-ben II. Pál fölszenteit kardot és sisakot küld, brevejében a „vallás védőjének” nevezi ki.

Sőt ha mást nem tehettek, békét parancsoltak Európában, bucsut hirdettek, hogy Mátyás annál nagyobb erővel működhessek. Ilyen volt Magyarország a pápai befolyás által Mátyás alatt, azonban utóda, II. Ulászló idejében, kinek üstökét az urak markukban tarthatták, hogy mennyire súlyed országunk jóléte és dicsősége, mutatja ama

¹⁾ Bonfin. Dec. III.

²⁾ Tessler; de Dom. Nob. pog.; Epist. Math. Corv.

Azon hirrel szemben, mintha a magyar kormány tárgyalásokba boesátkozott volna a Vatikánnal, hogy az egyházipolitikai kérdésekben tőle engedményeket eszközöljön ki, a Pol. Corr. ezt megzáfolyva, kijelenti, hogy a kormány az egyházipolitikai reform elvét teljesen fentartja, rajta a legesekélyebbet módosítani nem fog, egyáltalán e kérdésben senkivel alkudozásba nem boesátkozik, s az utóbbi hónapokban egyetlen egyszer sem jutott abba a helyzetbe, hogy ebben az irányban valamely tervre reflektáljon. A kormány programjának helyzete oly nagy mértékben javult, hogy bűnnek tartaná, ha most alkudozásokba boesátkoznék.

Ő felsége a király e hó 28-án bucsulátogatást tett Paget angol nagykövetnél.

Belgrád. A szkupstina a június 28-án az Ausztria-Magyarországgal kötött szerződést elfogadta, a szerződés június 30-ig ratifikáltatik Bécsben és július 1-én hatályba lép.

Oroszország. Hazánkat a világpiacozon legközelebb érdeklő Oroszország gabonatermelésének fokozásáért rendes mezőgazdasági adminisztrációjának megteremtése mellett közlekedési eszközeinek radikális javítását, vízi útjainak karban helyezését, legfőképen a gabonakereskedés emeléseért elevator hálózat felállítását javasolja a kormány által gróf Tolszói elnöklete alatt kiküldött bizottsága és pedig aként, hogy az elevatorok a kormány költségén állíttatnak fel és a községi intézmény hozzájárulásával kezeltessenek, ezéjok nem tisztán technikai, hanem kereskedelmi is lenne, vagyis nem egyedül a gabona elhelyezésére, osztályozásra, tisztításra és szellőztetésére szoritkoznék, sőt mint bizományos eladásokat foganatosítana, varrantálna.

Az új jászói prépost, Benedek Ferencnek kinevezése alkalmából Kassa város törvényhatósága ez évi július hó 6-án ünnepet rendez.

A községrendezés tárgyában a megyékhez intézett leirat kérdést tesz, vajlon nem lehetne-e az illető megye területén lévő nagyon kis községeket egyesíteni, másokhoz csatolni, — ezen a közigazgatásunk javítása, egyszerűsítése és gyor-

sítása érdekében intézett kezdeményezés nem áll közvetlen kapcsolatban a közigazgatási reform nagy művével, — ettől az egészen független dolog, és egyszerűen az 1886: 22. t.-cz. 158. §-án alapul.

A nagyszebeni Tribuna a romániai lapoknak Magyarországra vonatkozó cikkeiből következő szemelvényeket közöl:

„Mit fog tenni a román nép s a kormány s különösen Károly román király azon barbárságokkal szemben, melyeket a magyarok saját vérünk ellen országunk határánál véghezvisznek? A román királyság népe kimondotta a közösséget Kárpáton túli testvéreivel szemben a nemzeti létre vonatkozóan, — mindnyájan együtt élünk, vagy együtt halunk, de azt tűrni nem fogjuk, hogy a magyarok három millió román kiirtsanak. Románia husz ezer katona és ötszáz ágyu felett rendelkezik és formidabilis erősségeket hozott létre. E szerint határozott szava lesz a jövő háboruban. A román nép elvárja böles királyától, hogy felhasználja családi összeköttetését a berlini császári házzal, használja fel saját országának erejét és követelje parancsolólag az osztrák-magyar (?) románok nemzeti existenciájának biztosítását és a magyaroknak megzabolázását. Ha kérelme teljesítve nem lesz, fordítson hátat a hármasszövetségnek, mert a románok saját hóhéraiknak szövetségei nem lehetnek. Ha ő felsége közügy lesz a Kárpáton túli atveitásokkal szemben, akkor a román nép kénytelen lenne saját sorsának védelmét a maga kezébe venni.“

A szathmári beszéd.

Elhangzott a szó az ugynevezett nemzeti párt vezére ajkiról, melyre a helyzetnek élessé vált kérdései megvilágítása, tisztázása reményéből, kíváncsi vala a katolikus magyar közönség.

E beszéd megérlette azon meggyőződést, hogy a nagy szónok az egyházipolitikai kérdésekben, miket a kormány a felszínre dobott, nem védi szent vallásunk érdekeit, ez az egyedüli, a mit a burkolatosnak maradt pronunziamentóból igen tisztán megérthettünk.

Különben is a nagy kérdések megoldása iránt nagyon is begombolkozottan el-

előbb Európaszerte híres magyar nemzetnek nincs, kire bizza vezérletét?! . . . Csak Burgio kényszerítheti a vezérlet elfogadására Tomory érseket.¹⁾ Így teljesült Perényi Ferenc (nagyváradi püspök) jóslata, hogy „hazánk nagy temetőjén, Mohács-on“, 1526-ban „20000 magyar vértanu jellelte meg a csata napját“, a melyen nemzeti nagylétünk sirba szállt!

Eljutottunk tehát azon korhoz, midőn megkezdődött Magyarország századok tartó keresztetes hadjárata, midőn a haza, áldott jó anya, virágai elhunytanak, midőn Buda veszte után a hon szívet halálgöres fogta el, midőn e drága porba dőlt tetemen a hon fiai, átokfogta fia tomboltanak . . .

Talán a végveszélyben a pápák elhagyták nemzetünket? Nem! Egyszerre a mohácsi vész után a szentszék Batthyányi Ferenc kormányzó esengésére 4000 válogatott harczost küld az illyr határok védelmezésére.

1537-ben III. Pál pápa vezére Anconai Lukács Murad béggel harczol Klissa alatt Magyarhon érdekében; ugyancsak ő 1542-ben I. Ferdinand alatt a Szolimán által ravaszul elfoglalt Buda visszavételére 3000 gyalogost küld az országba Vi-

¹⁾ Epist. Proc; Hatvani; Brüss: Okmánytár.

²⁾ Kovachichnál.

mondott beszéd nélkülözi azt a meggyőződést, azon biztos irányjelést, melyet oly kiváló szellemű férfiutól várhattunk vala, sőt nélkülözi az öntudatos szellem nyilatkozását és a politikai feladat ama felfogását, mely nem csak világít, de vezet is.

A beszédben a ködös homályosságnak áthatlan és egészségtelen levegője mindinkább csüggesztőleg hat, különösen ilyszerű szóvirágok után: „én a kormány ezen lépését nem fogom ellenezni, ha ez helyes irányban indul meg, (mi ez?) de ő mindenáron ellenségévé akar tenni, még akkor is, mikor én nem akarok az lenni, mindenfelé keresi ellenem a szövetségeseket.“

Ez lenne a kijelentésnek ama része, melylyel a pártvezér a kormány egyházpolitikai javaslatait csak tárgyilagos értékük, belső igazságuk szerint fogná megítélni: — avagy talán inkább őszinte bevallása annak, hogy a kormányt a még teljességében általa sem ismerhetett egyházpolitikai programja keresztülvitelében derűre borura támogatni fogja, mivel a szónok e programot elvileg helyesli, és nem tartja helyes politikának, hogy a kormány ez egyházpolitikai törekvései ellenében állást foglaljon.

Ha tehát a fellebbentett fátyol a kijelentést erre irányoztatók vehetőül mutatja, akkor mire valók e szavak: „Nem hiszem azt, hogy ezen kérdések megoldásában a kormány akkora erőt nyerjen, hogy azzal a nemzeti törekvéseket sikeresen elfojthassa“; — továbbá „ha jól oldja is meg, amnyi hibát halmozott már össze, hogyha könnyebbülés érzete fog is beállani némi tekintetben, a kormány valami dicsőséges emléket nem fog maga után hagyni“. Azután „Én sokkal nagyobb mértékben bizom azoknak az agitációknak erejében, melyek a magyar nemzeti lét szükségleteire mutatnak, melyek évszázados történetének talajában vertek gyökeret, hogy ezeknek dicsőségét mástól mint az igazságtól tegyem szükségessé.“ Ez előzmények után miképen következethető annak hangoztatásával, hogy fentartja magának és elvbarátainak a kormány által benyújtandó javaslatokra nézve a kritika jogát, ama végkijelentése hogy „a dolgok jelen stadiumában az egyházpolitikai kérdések a napirendről

le nem vehetők, és a béke egy nyugalom biztosításáért a fejlődés iránya más nem lehet, mint az állam és egyház hatáskörének egymástól elkülönítésére irányuló haladás“, — tehát a kormány egyházpolitikáját nem ellenzi.

A divatos politikai szellem szülte ezen, a kormánnyal kötött fegyverbarátságot épen nem irigyeljük, és nyíltan kimondjuk, miképen állami életünk fejlődésénél azon alakulás jogosultságát, hogy történelmi multunkkal szakítva, ezredéves fenállásunkat biztosító erősségünknek, szent vallásunknak megtámasztásával miért kelljen a sehol vallási megnyugvást nem okozó egyházpolitikai kísérletezések idegen töredékeit hazánkba beerőszakolni, fel nem ismerhetjük — mivel ezen reformtörekvésekben sem a természetes fejlődést, sem az elvek kapcsolatos érdekének követelményét, hogy népességünk ötvenkét százaléka nyugalomának feldulásával a kormánynak a katolikus magyar ember szolgálót tegyen, fel nem találhatjuk; és a herostratusi művelet megejtésének jogosságát azon szóvirággal „mert a statusquo ante lehetőség“ nem indokolhatnók, midőn ma pusztán és egyedül a 68-iki törvény 12. §-nak, illetve ennek értelmezése kedvéért kiadott febr. 26-iki rendelet hatályon kívül tétele, evvel a szülők természeti jogának és lelkiismereti szabadságának megfelelő módon való rendezése állítottatott a keresztény katolikusok részéről hazánk természetes fejlődésének követelményeképpen fel; s e természetes fejlődés követelményének elnémitására, elfojtására hazánk történelmi fejleményei és tényleges szükségletei ellenére a kormány négy reformkérdését önti a szőnyegre.

A helyes megoldás keresztülvitelének és pedig a legrövidebb időre szorítható egyedüli módja csakis maga a kormány által is beismert szülők joga megsértésének elenyésztése, az 1868 : 12. törvényzikknek megváltoztatása, és a február 26-iki rendelet visszavétele, hatályon kívül helyezése.

A kormány által beterjesztett vagy meg beterjesztendő egyházpolitikai javaslatok még a tárgyalás mozzanataig sem jutottak, következve azok egyszerű megsemmisítése jogszerűt épen nem képezhet, s a minden felekezeti érzékenységének érintése miatti hadi lábón

állást, épen a köznyugalom visszaszerzéseért, helyreállításáért igen könnyű megszüntetni, mivel azon ma még javaslat, vagy csak leendő javaslat egyike sem emelkedvén ténnyé, tehát meg nem történné tenni nem kell és igenis hatalmában van a kormánynak az ország népessége és vallásos fogalmának tiszteletben tartása, sőt ezt tenni hivatásának egyik fő kötelessége.

Ezek után a szathmári kijelentéseket oly érvelésnek nem tekinthetjük, mely történelmi alapon álló helyzetünk jogosságát és küzdelmünk elhatározását a legesekélyebb részben is megingatni képesek lennének és habár mélyen sajnáljuk, hogy a magát nemzeti pártnak nevező árnyalat vezére a keresztény katolikus érdekekkel, mi a történelmi fejlődés követelményeivel egy és ugyanazonos, ellentétes állásba helyezkedik.

Mi határozottak, állhatatosak maradunk szent hitünk védelmében és meg nem rendít e feltevésünkben semmi esemény, még az sem, ha a szathmári kijelentés miatt gróf Apponyi Albert irányában „et tu mi fili Brute!“ szavakra kénytelenül is a hithű katolikus közönség fakadni.

KÜLÖNFÉLÉK.

A királyné utazása.

A királyné július elsején Gasteinba Helenenburg nyaralóba száll, a király másnap, július 2-án érkezik s a Straubinger szállodában vesz lakást, a király veje Ferencz Salvator főherczeg szintén július 2-án jön Gasteinba, s néhány napit ott időzése alatt szintén a fürdőkastélyba száll. A királyi család ünnepélyes fogadtatásához Gasteinban nagyban folynak az előkészületek.

A győri kath. tanítóképző-intézet átalakítása.

Nagyméltóságú és föltisztelendő dr. Zalka János megyés püspök ur által fenntartott győri katolikus tanító-intézetnek ez évi értesítőjéből olvassuk, miképen öngyméltósága megyés püspök urunk fenkölt szeretete és nemes áldozatkészsége az intézetnek teljesen a kor kívánalmait szerint való átalakítását megindította, magas rendelkez-

telliuss Sándor vezérlete alatt.¹⁾ 1543-ban újra 4000 vitézt hazánk segítségére.

IV. Pius pápa 1555-ben a szorongatott Miksa királynak segedelmére 50000 drb aranyat kézbesít.

V. Pius, a szent pápa, pedig hazánkban a törökök ellen harczoló Miksának 1556-ban 90000 aranyat ad, sőt a hadjárat folytatására évenként — a mit meg is tett — 100000 aranyat ígért és küldött.

Továbbá Castaldo Alfonz és Cavriani vezérlete alatt 2200 pápai zsoldos harczol Óvárnál Miksa táborában.

Szellemi jólétünk előmozdítására XIII. Gergely 1572-ben 12 papnövendék számára Romában Collegium Hungaricum-ot alapította, a melyben hazánk számos főpapja kapta első kiképeztetését. Azonban Erdélyben, Kolozsvárott is építetett papnövelő-intézetet és meghagyta, hogy a híres olmützi theológiát minél több magyar papjelölt látogassa.

VIII. Kelemen Esztergom fölszabadítására rokonát Aldobrandius Ferenczet 200 lovas, 800 gyalogossal küldötte Rudolf királyhoz; Báthory Zsigmond, Erdély fejedelmének, ugyancsak évenként 40000 arany pénzt rendel.

¹⁾ Istvánffy; Feszler; Religio; 1661. 36. sz.

1660-ban, midőn a török Erdélyt, különösen pedig Nagyváradot tüzte ki zsákmányának, VII. Sándor az egész katolikus világban a magyarság akkori föltézkének megtartásáért könyörgéseket tartott, — a következő évben pedig tekintélyes pénz- és haderőt küld I. Lipótnak a török ellen.

A nemeskeblű IX. Kelemen rávette a francia királyt, hogy bár tudvalevőleg mint francia a Habsburgiak ellensége volt, 6000 nyire menő vitézt adott Lipót rendelkezésére.

XI. Ince meggyújtotta a kereszténység oltárán a tüzet, lobogtatja a kereszt zászlaját, 300,000 frtot küldött Buda visszafoglalására. Itt adta meg a kereszt a félholdnak az első halálos dőfést, a fényes győzelem hírére az anyaszentegyház szívébe visszatért a bátorság és lelkesedés úgy, hogy XI. Ince a kereszténység ez ünnepén az Ur nagyobb dicsőségére elrendelte Szt.-István királyunk tiszteletét szept. 2-án az egész anyaszentegyház megülje. XII. Ince a töröktől visszafoglalt helyek fölségélyezésére tetemes költséget küld, XI. Kelemen pedig a hős Jenő herczegnek a temesvári győzelem után megszentelt diszkardot és sisakot adott érdemeinek elismerésül. A kath. hit újra virágzásnak indult, XIV. Kelemen örömmel erősítette meg és látta el különféle kedvez-

ményekkel a hit terjesztésére és védelmére a főnemességből alakult társaságot.

XIII. Kelemen pedig 1758-ban Mária Terézia kérelmére brevejében úgy fejezte ki Magyarország iránt való szeretetét, hogy az „Apostoli“ cím érvényét ünnepélyesen megerősítette és kihirdette. VI. Pius 1782-ben az alkotmányos jogainkat tipró II. Józsefet törekedett egyházunk iránt engedékenységre bírni és némi vigaszunkra Batthyányi József esztergomi primásnak fejére sajátkezüleg tette föl a biboros kalapot.

* * *

Még csak a boldog emlékezetű IX. Pius és jelenlegi szent atyánk XIII. Leónek, folytonos jóakaratairól, egyházunk és vele együtt országunk atyai gondozásáról szólhatunk, ha ugyan a szeretetet, a lelki, szülői szeretetet kifejezni lehetne. Hadd szóljon a honnak, az édesanyának, a jó atya szeretetéről jövő reményünk az ifju sereg, amely nemrég, mint az ibolya lábaihoz simult és a szeretet szózata szálljon ajkról-ajkra, olvadjon egygyé minden szív és ajak: „Tarstđ meg Isfen szent Atyánkat, Krisztusnak helytartóját.“

zése folytán a négy évfolyamu képző-intézet tanterve életbeléptetett, s a jövő tanévben a tanári kar szaporításával, az intézet épületének kibővítésével megnyílik a negyedik évfolyam, s ugyan- csak az intézet épületében a vele szerves kapcsolatban álló gyakorló iskola.

Kinevezés.

A király — mint a hivatalos lap közli — Zipernovszky Károlyt a Ganz és társa vasöntőde s gépgyár részvénytársaság electro-technikai osztályának igazgatóját a József műegyetemen szervezett electro-technikai tanszékre, rendszeres illetményekkel nyilvános rendes tanárrá nevezte ki.

Papszentelés.

Folyó hó 4., 5., 6-án 6 exellentiaja megyés püspök urnak kezéből következő theológiát végzett ifjak fogják a magasabb rendeket kapni: Borossay Lajos (szakonyi), Krankovich Vincez (h.-kimle), Mariska Ferencz (győri), Muskovich Venczel (zsidányi), Perneczky Kálmán (budapesti), Perusich Jakab (füles), Polák Gyula (kőnyei), Szochurek Antal (gy.-sziget), Ressler Mihály (tatai) és Gerebenits Sándor (r.-pordányi) születésűek. Ezekon kívül még néhány szt.-Benedek-rendi is lesz fölszentelve.

Uj papnövendékek.

A jul. 1-én megtartott concursus alkalmával következő ifjak vétettek fel az egyházmegyei papnövendékek sorába. A theológiára: Musser József és Turner Antal a veszprémi főgymnásiumból. A VI. osztályra: Kaindlbauer József a soproni főgymnásiumból. Az V. osztályra: Simon Istváni Szkolák Zoltán, Thuringer János a győri főgymnásiumból. Gludovátz Fülöp, Huber János, Mentés Domonkos, Rajats János a soproni főgymnásiumból. Gruber Károly a m.-óvári, Haslinger János az aradi, Kratochvil Ferencz a komáromi, Császár Mihály, Rupert Mihály, Szedlmayer Gyula a pápai és Moser Lipót a községi gymnásiumból.

Német tanítók fiai.

A „Germánia” szerint jelenleg négy püspök van Németországban, ki tanítónak fiai, u. m.: dr. Fleck Metzben, dr. Redner Kulmban, dr. Korum Triérben és dr. Simar Padenbornban. Ha az atya diésősége a jól nevelt fia, e körülményből a német katolikus tanítókra is háromlik szép diésőség.

Egyházi hírek.

A kis-hőflányi plébániára ft. Karner Károly, azelőtt feketevárosi administrator, a feketevárosira ft. Leutsch István, azelőtt stoczingi plébános nyerték jun. 30-án az egyházmegyei főpásztortól a kánon-szerinti investitúrát.

Átkeresztelkedés.

Szent Péter és Pál napján Révfaluban Nagy Lajos ács az evangélikus vallásról a katolikus hitre tért. A hitvallást a helybeli plébános előtt tette le, aki a megtérthez szép beszédet mondott.

Tisztelgés.

A révfalusi kath. kör küldöttsége június hó 29-én tisztelgett Palkovich Miklós elnök vezetése alatt dr. Szely Lajos apátkanonok ur öngagságánál a végből, hogy a kör védnökségének elfogadására felkérje. Öngagsága, az apátkanonok ur igen szívélyesen fogadta a kör küldötteit, hosszabb ideig társalgott azokkal, kérdezősködve a kör állapota felől s a legnagyobb örömeinek adván kifejezést, midőn az elnök előterjesztette, hogy a körnek jelenleg 410 tagja vagyon s ezek száma is folyton gyarapszik, járat 14 különféle hirlapot

és folyóiratot és a könyvtára a 400 kötetet felülhaladja, — s a legközelebb a kör céljainak teljesen megfelelő házat is óhajtanak építtetni, — ezek után kijelentette öngagsága, az apátkanonok ur, hogy igen nagy megtiszteltetésnek veszi kérésüket, édes örömeit elfogadja a védnökséget és biztosítja a kört jóindulatáról, igéri, hogy azt minden tekintetben támogatni fogja. A küldöttség tagjai a legnagyobb örömtől eltelve vitték meg az örvendetes hirt küldőiknek.

Népgyűlés a Bácskában.

Ugy látszik, nem hangzik el nyom nélkül a lelkes komáromiak ama felhívása, hogy a felszínen levő sérelmes egyházpolitikai kérdések ellen országszerte katolikus nagygyűlések tartassanak. Sopron és Komárom nemes és férfias példáját most Bács megye szándékozik követni, a hol a vármegye kétes értékű bizalmi szavazatának ellen-súlyozására impozáns népgyűlésben akarják megmutatni a világnak, hogy a közvéleményt nem a felső hatóságok intésére pirulva szavazó tisztviselők, hanem az önértetes és független polgárok óriási többsége képezi. Hát Győr vármegyében mikor mutatjuk meg az igazi közvéleményt?

Köszönetnyilvánítás.

A győrujvárosi r. kath. elemi népiskolák jobb tanulóinak a zárünnepély alkalmával kiosztandó jutalmak beszerzésére voltak szivesek adakozni: Horváth Lajos plebános 1 frt, Stirling Tóbiás 1 frt, Mohl Antal apátkanonok ur 1 frt, Orosz Lajos 1 frt, Magyary József 1 frt, Hilbert Ferencz 1 frt, Puntigám Rezső 1 frt, id. Réthy Ferencz 1 frt, Eitner K. J. 1 frt, Edl Adolfné nka 1 frt, Vetésy Pál 2 frt, Mences Ignác 50 kr, Laesny Dezső 50 kr, Hilbert Károly 50 kr, Tosch János 50 kr, Lukovits János 30 kr, Vörös Julianna k. a. 109 drb szent kép. Fogadják a tanügy és az ifjuság e derék és nemeslelkű jótévői szives ajándékaikért a tantestület és az ifjuság hálás köszönetét. Aldja meg a jóság és irgalmasság Istene bő áldással mindnyájukat. A győrujvárosi r. kath. népiskola igazgatósága.

Uj katolikus körök.

Szentesen, Hódmezővásárhelyen és a bács-megyei Veprovácson is mozgalmat indítottak katolikus körök alakítására. A mozgalom vezetői a szomszédos Révfaluból kérték kölesön a katolikus kör alapszabályait.

A tanítók egyetemi vizsgán.

A kegyes-tanítórend tagjai közül az elmúlt 1892/93-ik tanévben negyvenen jelentkeztek a két magyar egyetemen tanári vizsgára.

Az ipariskolá.

Az alsóbbfoku ipariskola számára igazgatóságának megkeresésére a kath. önkormányzati testület nagyválasztmánya a belvárosi elemi iskola-épületben a szükséges hat helyiséget a jövő tanévre ideiglenesen átengedi, ennek rendezésére teljhatalommal Bakó István elnökle alatt küldöttségét megalakítja.

Tisztujtás.

A győri ügyvédi kamara e hó 29-én tisztujtását megejtven, a választás következően eszközlötett: Tiszteletbeli elnökök: Pechata Antal, dr. Beliczay Elek. Elnök: Bakó István. Elnökhelyettes: Dr. Beliczay Elek. Titkár: Bareza Gyula. Ügyész: Dr. Deáky Zsigmond. Pénztárnok: Németh Elek. Választmányi rendes tagok: Karvasy Kálmán, Szendrőy Sándor, Horváth Lajos, Perl József, dr. Sötér Ágost, Pechata Antal, Matyasovszky Kálmán, Mike Károly. Választmányi póttagok: Horváth Géza, dr. Korn János, Bély János, Tauber Károly.

Uj hidak.

Budapezten a két új dunai hid létesítéséért a kormányelnök kijelenti, hogy az állam tizmillió

frtnyi áldozatot hoz a hidakra, tehát felhívja a főváros közönségét, hogy járuljon a költségekhez két millió forinttal, ezt a főváros közgyűlése f. évi július 28-ki közgyűlésén elfogadta.

Uj részvénytársaság.

A Magyar Pénzügy értesülése szerint a fővárosban egy millió korona befizetett részvénytőkével központi műhelytelep berendezése és vezetése végett részvénytársaság van alakulóban, melynek célja lenne a kisebb gyárosoknak mérsekelt feltételek mellett egy fedél alatt gépeket, világítást és fűtést szolgáltatni.

A szabadságszobor.

A szabadságszoborra nézve a fővárosi közgyűlésen dr. Preyer Hugó által tett interpelláció folytán Gerlóczy h. polgármester, a szoborbizottság elnöke kijelentéséből értesülünk, hogy e szoborműre a gyűjtések folytak ugyan, de nem oly nagy mérvben, hogy ma annak megvalósítására lehetne gondolni, a szobor helyére legáltalánosabb kívánalomnak az mutatkozik, hogy az új parlamentpalota előtt alakítandó téren álltassék fel, a szobor a millenium ünnepére elkészülhet, ha a rendelkezésre álló kétszáz ezer frttal állitható kisebb szobormű megfelelhet az igényeknek.

A termés.

A gabonaforgalom ügyében érkezett tudósítások szerint, az utóbbi napok kedvező időjárásának hatása alatt lényegesen javultak az aratási kilátások, s ha az aratásig kedvezően marad, a buzában gyenge középtermésre, rozsban gyenge termésre, árpában és kukoriczban jobb termésre lehet kilátás. A tengeri kivitel a külföldre az ottani takarmányhiány miatt, máris megindult s valószínű az őszszel fokozott mértékben fog folytatni, jelentékeny kivitel várható a takarmány-neműekből, különösen szénából és szalmából.

A királyi palota kibővítése.

A budai királyi palota dísztermének kibővítéseért az udvar felé eső részben toldalék épület emeltetik, ennek építése Hauszman Alajos műegyetemi tanár terve szerint javában folyik, — az új homlokzat célszerű lesz és öszhangzásban álland a régi épülettel, — ez építés következten az ugynevezett márványterem tetemesen megbővül s körülbelül ezer vendég befogadására lesz alkalmas, míg ma alig négyszáz vendég fér el, mi kellemetlenséget okozott a hőség zsufoltság miatt; — ez épület elkészülte után lebontják a vár egyik nevezetességét, a fehérvári kaput is.

Kifogott hulla.

A soroksári Dunaágból e hó 28-án délelőtt egy 25—30 évesnek látszó munkás holttestét fogták ki s beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe. A holttestet ruhájának zsebében talált munkakönyv Csonka János győrmegyei születésű 27 éves napszamos nevére szól.

Tánczvizalom.

Az iparos ifjuság önképző és betegsegélyző együletének május 31-ére hirdetett, de a kedvezőtlen idő miatt meg nem tartott zártkörű tánczmulatsága július 8-án tartatik meg a lövöldében. Ezen alkalomra a már kibocsájtott meghívók érvényben maradnak, új meghívók nem bocsájtattak ki.

Járvány a lovak közt.

Ácson, Komárommegyében a lovak között nagy mértékben fellépett takonykór miatt naponta négy-öt lovat kell agyonlőni, — terjedésének meggátolására Ács község hatvan napig zár alá helyeztetett.

Lapvezér:

HANEKAMP GYÖRGY.

Szerkesztő:

SANKOVICS BERTALAN.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
KRISZTINKOVICH EDE.